

§ 82 Icke arvoderad prästtjänst

HANS OLOF ANDRÉN:

Herr ordförande! Jag talar alltså för utskottet och yrkar då bifall till utskottets hemställan.

Den ordning som vi har i dag och som vi mycket länge har haft i Svenska kyrkan är att de som vigs till präster ska ha en gedigen teologisk och pastoral-teologisk utbildning. Både förkunnelsen vid gudstjänster och kyrkliga handlingar, ledande av nattvardsfirandet och kontakter med de inblandade inför de kyrkliga handlingarna är kvalificerade pastoraluppgifter som kräver en god teologisk grund. Den minskade kunskapen om kyrka och kristendom i Sverige gör snarast dop- och vigelsamtalen och kontakterna med sorgehusen till än mer krävande uppgifter. Utskottets mening är därför att vi inte utan tvingande skäl ska överlåta dessa uppgifter på medarbetare med betydligt kortare utbildning än vad som gäller i dag. Förslaget i motion 2010:28 som vi behandlat i det här betänkandet, att öppna för icke arvoderade prästtjänster enligt engelsk modell, bör därför inte genomföras.

Anglikanska kyrkan har en helt annan ekonomisk situation än Svenska kyrkan och tvingas därför till lösningar med icke anställda präster med förkortad prästutbildning. Kanske kommer Svenska kyrkan i en liknande situation i framtiden, men utskottet bedömer att vi ännu är långt ifrån denna situation också i glesbygden. Ett värdefullt bidrag till hjälp med gudstjänst och förkunnelse ges redan i dag av veniaterna, antingen förordnade av biskopen för tjänst i flera församlingar eller av kyrkoherden för tjänst i en särskild församling. Utskottet är inte berett att i dagens situation komplettera veniatinstitutet med kortutbildade präster för de kvalificerade uppgifter som mässfirande och kyrkliga handlingar innebär.

Herr ordförande, jag yrkar bifall till utskottets hemställan.

BERTIL MURRAY:

Ordförande, biskopar, ledamöter! Jag har inget yrkande. Sagt i kärlek, tack för en god föredragning. Samtalet kring den här motionen i Tillsyns- och uppdragsutskottet var ändå delvis lite förvirrat. Jag tror att utskottets betänkande rätt väl återger den förvirringen.

Utskottet och motionärerna är helt överens om vikten av hög teologisk kompetens. Både utskott och motionärer ser också att vår kyrka kan ge utrymme för förkunnare med låg teologisk utbildning. Utskottet talar välvilligt om veniatinstitutet, en form av lekmannapredikanter, medan motionärerna önskar få frågan prövad om en alternativ grund för prästvigning skulle kunna komma ifråga. Utskottet betonar vikten av ett gediget prövningsförfarande av prästkandidater. Motionärerna ifrågasätter inte alls det. Utskottet framhåller vidare att alla i glesbygden ska ha tillgång till en välutbildad präst. Om det ändå vore så enkelt. Men det är ju just det som det inte är. Det saknas i dag förutsättningar för ett regelbundet mässfirande lokalt i glesbygden. Någon i utskottet menade att prästerna nog inte gör sitt jobb om man inte ser till att tillräckligt antal gudstjänster firas. Jag tror att vi alla präster i så fall får rannsaka oss på den punkten. Utskottet säger slutligen att frågan kan återkomma i en förändrad ekonomisk situation. Jag finner det sannolikt såväl att situationen kommer att bli ekonomiskt svårare som att en ny motion i ärendet då kommer att inlämnas.

Men som sagt, jag har inget yrkande.

HANS OLOF ANDRÉN (REPLIK):

Så förvirrat var det väl inte i utskottet och inte heller i betänkandet. Vi är ganska klara på den här punkten, att i dag har vi inte den ekonomiska situationen att vi ska behöva tillgripa en sådan nödgärd som det innebär med den kortutbildade prästtjänsten som vi talar om. Veniater handlar om förkunnelse och ledande av gudstjänst och det är ju ett etablerat institut och det fungerar väl. Det är en helt annan sak att ha kontakt med sorgehus, dopföräldrar och vigselfar. Där behöver man en helt annan teologisk grund att stå på. Vi tror inte att det i dag är någon framkomlig väg att göra som Anglikanska kyrkan har tvingats att göra. Samma sak tycker vi, ännu så länge i alla fall, ska gälla mässfirandet.

Bifall till utskottets hemställan.

BERTIL MURRAY (REPLIK):

Tveksamheten när det gäller kyrkliga handlingar den antydde också i själva motionen, där huvudfokus i första hand låg på hur man löser det lokala gudstjänstfirandet och då mässfirandet, eftersom veniatsystemet inte löser den frågan. Men det var någonstans här som vi kanske inte riktigt mötte varandra, motionärer och utskottet. Jag tror att frågan kommer att återkomma så småningom.

LEIF NORDLANDER:

Till skillnad från min medmotionär vill jag ändå yrka på ett bifall till motion 2010:28.

Min vigningsbiskop Helge Brattgård sa så här: ”Det är konstigt, att när det gäller Guds ords förkunnelse då kan vi sätta upp vem som helst i predikstolen, men när det gäller handhavandet av sakramenten, att läsa instiftelseorden och enligt kyrkohandboken läsa innantill, då ska vi inte kunna göra det.” Det belyser lite den här problematiken.

Jag vill inte att vi ska införa lekmanaledda mässor, men däremot att vi ska möjliggöra på platser runt om i vårt land, där det är svårt att rekrytera präster, att kunna ha ett regelbundet gudstjänstfirande med mässa. Jag håller med utskottet om problematiken kring dopsamtal och begravning, men när man ser den Anglikanska kyrkan så är det ofta väldigt välutbildade människor som innehar *Non Stipendiary Ministries*. Det är läkare, sjuksköterskor, lärare av olika kvaliteter, det är människor som har haft en gedigen erfarenhet från ett församlingsliv under lång tid. Det är inte att plocka in Pelle Svensson från gatan och säga att nu viger vi dig till präst. Det handlar om en gedigen prövning. En utredning för att se till möjligheterna borde man väl ändå kunna åstadkomma, i stället för att säga att det kanske kommer sedan. Men det får vi se då. Vi kanske hamnar i en nödsituation för att vi i dag har satt en bindel för ögonen för problematiken. Tyvärr tror jag att det kommer att gå väldigt fort nu.

Bifall till motion 2010:28.